

Kandidaten gezocht voor de tuchtcolleges

P. (PAULIEN) SPIEKER*

Net als voor verpleegkundigen geldt voor verpleegkundig specialisten (VS) wettelijk tuchtrecht. Dit is bedoeld om de kwaliteit van de beroepsbeoefening te bewaken. In een tuchtcollege zitten naast juristen ook leden-beroeps-genoten, collega's dus, die beoordelen of een klacht gegrond is of niet en zo ja, welke maatregel dan passend is. Voor zover bekend zijn er landelijk slechts twee VS als lid-beroepsgenoot actief, die bovendien beiden VS geestelijke gezondheidszorg (GGZ) zijn. Dat moet anders, vinden V&VN en V&VN Verpleegkundig Specialisten.

Sinds de VS per 1 januari 2012 wettelijk erkend is, geldt voor deze beroepsgroep ook wettelijk tuchtrecht. Er lijkt niet zo veel nieuws onder de zon, want elke VS was ook al verpleegkundige en kon als zodanig ter verantwoording worden geroepen door de tuchtrechter. Toch is er wel wat aan de hand, want de VS heeft meer en andere bevoegdheden dan de verpleegkundigen. Is het niet gewenst dat als er een klacht is ingediend over een VS er in het tuchtcollege tenminste één verpleegkundig specialist zou moeten zitten? Ja, vindt Odile Frauenfelder, voorzitter van V&VN VS. En ja, vindt ook Diana Polhuis, VS GGZ en al jarenlang lid-beroepsgenoot van het Centraal Tuchtcollege in Den Haag. Beiden roepen dan ook collega VS op om eens na te denken of zij zich willen melden als potentiële kandidaat lid-beroepsgenoot van het tuchtcollege.

VAKGENOTEN

Even een uitstapje naar de dokters waar al veel langer specialistenregisters bestaan. Hoewel de tuchtcolleges een autonome positie hebben zijn er veel verschillende medisch specialisten tot (plaatsvervangend) lid-beroepsgenoot benoemd. Indien er bijvoorbeeld een klacht is ingediend tegen een cardioloog dan wordt het college die de zaak behandelt zo samengesteld dat er in ieder geval één cardioloog in zit. Deze vakgenoot heeft vaktechnisch gezien meer inzicht in de specifieke details van de zaak dan een gynaecoloog of een plastisch chirurg.

Omdat de beroepsgroep van verpleegkundig specialisten nog relatief klein is, zal het voorlopig waarschijnlijk niet stormlopen met klachten. Het is ook niet realistisch om voor elk van de vijf verschillende specialismen leden-beroepsgenoten te zoeken. Toch moet er wel wat gebeuren. Odile Frauenfelder: "Ik vind dat als er een verpleeg-

kundig specialist voor de tuchtrechter verschijnt, hij of zij beoordeeld moet worden door een vakgenoot die kennis heeft van de gewenste attitude, het speelveld, de bevoegdheden. Een tuchtcollege met daarin drie verpleegkundig specialisten is voorlopig nog niet haalbaar. "Er moet tenminste één verpleegkundig specialist in het tuchtcollege zitten en liefst twee". De voorzitter van V&VN VS vindt dat er per tuchtcollege twee verpleegkundig specialisten beschikbaar zouden moeten zijn. "Eén vanuit de algemene gezondheidszorg (AGZ) en één vanuit de GGZ; want dat zijn toch twee aparte werelden".

Frauenfelder vertelt dat zij onlangs, samen met een jurist van de KNMP, met een groep verpleegkundig specialisten discussieerde over de verantwoordelijkheid van de verpleegkundig specialist bij het voorschrijven van medicatie en dat daar bij verpleegkundig specialisten onderduidelijkheid over bleek te bestaan. "Stel dat je met de arts hebt overlegd over welke medicatie nodig is en jij schrijft die medicatie voor, wiens verantwoordelijkheid is dat dan?" Er waren aanwezig die vonden dat de arts verantwoordelijk was maar dat is niet zo: het voorschrijven van medicatie is niet overdraagbaar. Dus als jij een recept schrijft, ben je daar zelf verantwoordelijk voor.

Frauenfelder heeft in haar netwerk rondgevraagd of er onder de verpleegkundig specialisten belangstelling is om plaats te nemen in een tuchtcollege. "Ik heb positieve reacties gehoord. Sommige collega's lijkt het ontzettend leuk. Wij vormen een dynamische beroepsgroep, dus ik heb er alle vertrouwen in dat mensen zich zullen aanmelden".

TUCHTCOLLEGES

Een klacht wordt in eerste instantie behandeld voor een Regionaal Tuchtcollege. Die zijn gevestigd in Amsterdam,

Den Haag, Eindhoven, Zwolle en Groningen. Een Regionaal Tuchtcollege telt vijf leden; twee juristen, van wie er één tevens voorzitter is, en drie leden-beroepsgegoten. Na een uitspraak van een Regionaal Tuchtcollege is er de mogelijkheid van beroep. Dat wordt behandeld door het Centraal Tuchtcollege, dat gevestigd is in Den Haag. De samenstelling van het Centraal Tuchtcollege is anders: daarin zitten drie juristen en twee leden-beroepsgegoten. De leden-beroepsgegoten worden voorgedragen door de V&VN. Het initiatief tot het aannemen van nieuwe leden ligt bij de tuchtcolleges, waarna zij op voordracht van de minister van volksgezondheid, welzijn en sport (VWS) voor zes jaar worden benoemd bij Koninklijk Besluit. Zij zijn herbenoembaar.

PROCEDURE

Kandidaten die zich bij de V&VN aanmelden worden in de regel uitgenodigd voor een gesprek. Om te kunnen beoordelen of iemand geschikt is, krijgt elke kandidaat van tevoren schriftelijk een casus voorgelegd met een vragenlijst. Tijdens het eerder genoemde gesprek wordt de casus doorgenomen. Als een kandidaat geschikt wordt bevonden, wordt hij of zij uitgenodigd voor een gesprek bij het desbetreffende tuchtcollege. Daarna kan de voordracht bij VWS volgen.

Leden-beroepsgegoten worden landelijk benoemd, waardoor het mogelijk is om incidenteel voor een ander tuchtcollege te worden ingeschakeld. Voor elke zaak ontvangt het lid-beroepsgegot een vergoeding; het vacatiegeld is € 180. Daarnaast is er een reiskostenvergoeding. Het is de bedoeling dat het lid-beroepsgegot ook kan worden ingezet bij zaken over verpleegkundigen. Het is de bedoeling dat een lid-beroepsgegot gedurende de eerste maanden wordt begeleid door een coach; een ervaren lid-beroepsgegot die zaken van tevoren met het nieuwe lid doorneemt. Verpleegkundig specialisten die belangstelling hebben kunnen zich melden bij Pauline van der Kleijn, directiesecretaris bij V&VN, postbus 8212, 3503 RE Utrecht.

PROFIEL

Algemeen: Van een lid-beroepsgegot wordt verwacht goed op de hoogte te zijn van de professionele standaard, in staat te zijn de casuïstiek beroepsinhoudelijk te beoordelen en zo beroepsinhoudelijke normen te formuleren.

Deskundigheid en werkervaring: De verpleegkundig specialist is ingeschreven in het Verpleegkundig Specialisten Register en is werkzaam op het gebied van de individuele gezondheidszorg. *Netwerk:* De kandidaat beschikt over een ruim netwerk in het werkveld waar hij of zij werkzaam is.

Kennis van de professionele standaard: De kandidaat is op de hoogte van de professionele standaard, van actuele ontwikkelingen op het eigen vakgebied en evidence based handelen. De VS heeft affiniteit met het tuchtrecht en is bereid verantwoordelijkheid te dragen bij het formuleren van normen voor het handelen van de VS en de verpleegkundige.

Overstijgend denken: De kandidaat is in staat situaties te beoordelen vanuit een breder perspectief en houdt rekening met interdisciplinaire verhoudingen en maatschappelijke normen en waarden.

Uitdragen van een consistente en genuanceerde visie: De kandidaat heeft een analytisch denkvermogen, goede communicatieve vaardigheden, kan zich boven partijen stellen en een onafhankelijk oordeel vellen en heeft tactische en strategische onderhandelingsvaardigheden.

Diana Polhuis

TIJD

Diana Polhuis is VS GGZ, werkt bij GGZ Noord-Holland-Noord en is hoofdopleider bij de stichting opleidingsinstelling GGZ-VS. Daarnaast is zij sinds 1997, toen tuchtrecht voor verpleegkundigen werd ingevoerd, lid-beroepsgeenoot bij het Centraal Tuchtcollege in Den Haag: "Ik heb jaarlijks gemiddeld vier tot zes zittingen. Afhankelijk van het aantal zaken duurt dat een halve of een hele dag, want meestal doen we twee tot drie zaken per dagdeel. Regelmatig zijn er ook gecombineerde zittingen, waarbij één klager klachten heeft ingediend tegen meerdere disciplines. De zittingen mag ik bijwonen in de tijd van mijn werkgever. Dat geldt niet voor de tijd die ik besteed aan de voorbereiding. Je krijgt twee tot drie weken voor de zitting de stukken thuis. Daar ga ik eerst globaal doorheen. Mis ik nog stukken? Heb ik meer informatie nodig? Daarna neem ik de stukken nog enkele keren door. Je leest op een bepaalde manier. Het is belangrijk onderscheid te maken in feiten en interpretaties. Je leest soms in de toonzetting van de rapportage dat er bijvoorbeeld sprake is van irritatie. Je gaat kijken wat de essentie is van de klacht. Vervolgens ga je vragen formuleren, die je wilt stellen. Het is ook belangrijk de zaak te plaatsen in de tijdgeest. Soms krijg je een zaak die jaren geleden speelde. In 2005 werd er op het gebied van separeren in de GGZ anders gehandeld dan nu. Soms kost een zaak een dag voorbereiding maar een andere keer heb je een vuistdik dossier. Voor een ingewikkelde zaak ben ik soms wel een dag of vier bezig. In dit soort gevallen heb je van tevoren overleg met je mede-lid-beroepsgeenoot over de vragen en rolverdeling en of het raadplegen van een getuige-deskundige nodig is."

Heb jij al zaken gehad tegen verpleegkundig specialisten?
"Nee, maar ze komen er aan, weet ik. Ook voor ons als Centraal Tuchtcollege".

Wat vind jij van het streven om in elk tuchtcollege ten minste één VS AGZ en één VS GGZ als lid-beroepsgeenoot te hebben?
"Ik vind dat er in ieder geval één verpleegkundige specialist aan een tuchtcollege verbonden moet zijn als lid-beroepsgeenoot. Dat V&VN VS inzet op twee per tuchtcollege is ook prima maar misschien niet direct haalbaar".

Inmiddels zijn wat de verpleging betreft veel leden-beroepsgeenoten niet meer werkzaam in de praktijk; zij zijn doorgegroeid naar managers- of bestuursfuncties. Zijn die nog wel in staat over collega's in de praktijk te oordelen? "Dat is altijd een punt voor discussie. Bij het Centraal Tuchtcollege hebben we afgesproken dat als een lid-beroepsgeenoot langer dan een jaar niet meer in de praktijk werkzaam is als verpleegkundige, deze stopt. Dat is duidelijk. Maar elk tuchtcollege kan z'n eigen afweging maken".

Waar gaan de meeste klachten over?
"Wij zien relatief veel GGZ-zaken. Klachten gaan vaak over bejegening en communicatie. Goed analyseren wat de klacht precies is, is heel belangrijk. Tuchtrecht is bedoeld als kwaliteitsbewaking maar veel klagers willen genoegdoening. Het is belangrijk dat onderscheid goed te blijven bewaken".

**Paulien Spieker is journalist.*